

แนวทางการเผยแพร่ข้อมูลคนหายและศพนิรนามของหน่วยงานภาคประชาสังคม

นางสาวพลอยศมน เอี่ยมศิลา นักนิติวิทยาศาสตร์ชำนาญการ

นายดำรงศักดิ์ ขวนขวาย นักนิติวิทยาศาสตร์ปฏิบัติการ

กลุ่มติดตามคนหายและการพิสูจน์ศพนิรนาม กองพัฒนาระบบการติดตามคนหายและการพิสูจน์ศพนิรนาม

บทนำ

ตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการสนับสนุนการปฏิบัติงานติดตามคนหาย และการพิสูจน์คนนิรนามและศพนิรนาม พ.ศ. 2564 ได้กำหนดให้สถาบันนิติวิทยาศาสตร์ กระทรวงยุติธรรม ทำหน้าที่เป็นสำนักงานเลขานุการของคณะกรรมการพัฒนาระบบการติดตามคนหาย และการพิสูจน์คนนิรนามและศพนิรนาม (ค.พ.ศ.) ประกอบกับ การประชุมคณะทำงานภาคประชาสังคมด้านคนหาย คนนิรนามและศพนิรนาม มีข้อเสนอให้ฝ่ายเลขานุการฯ ศึกษาและจัดทำแนวทาง รวมถึงกฎระเบียบที่เกี่ยวข้องกับการเผยแพร่ข้อมูลและภาพคนหาย และศพนิรนาม เพื่อสนับสนุนการปฏิบัติงานให้เป็นแนวทางเดียวกันของหน่วยงานภาคประชาสังคม เป็นการลดข้อโต้แย้งในการเผยแพร่ข้อมูล และตระหนักถึงการคุ้มครองสิทธิส่วนบุคคล ให้การเผยแพร่ข้อมูลอยู่ในกรอบของการคุ้มครองสังคมและช่วยเหลือประชาชนเป็นหลัก การเข้าถึงข้อมูลได้อย่างเหมาะสม สามารถนำไปใช้ในการเผยแพร่ข้อมูลเมื่อพบคนหายและศพนิรนามได้อย่างรวดเร็ว ถูกต้อง และมีประสิทธิภาพ เพื่ออำนวยความสะดวก และธำรงศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์

วัตถุประสงค์

เพื่อกำหนดแนวทางและรูปแบบการเผยแพร่ข้อมูลและภาพ คนหายและศพนิรนาม สนับสนุนการปฏิบัติงานให้เป็นแนวทางเดียวกันของหน่วยงานภาคประชาสังคม

แนวทางการเผยแพร่ข้อมูลคนหายและศพนิรนามของหน่วยงานภาคประชาสังคม

การจัดทำแนวทางการเผยแพร่ข้อมูลคนหายและศพนิรนามของหน่วยงานภาคประชาสังคม ประกอบด้วย 4 ส่วนหลักที่สำคัญคือ

1. ข้อมูลส่วนบุคคล
2. การเผยแพร่ข้อมูลคนหายและศพนิรนาม
3. การส่งต่อข้อมูลคนหายและศพนิรนาม ของหน่วยงานภาคประชาสังคม
4. ช่องทางการส่งข้อมูลมายังสำนักงานเลขานุการของ ค.พ.ศ.

1. ข้อมูลส่วนบุคคล

1.1 ข้อมูลส่วนบุคคล ข้อมูลที่เกี่ยวกับบุคคลที่ทำให้ระบุบุคคลได้ไม่ว่าทางตรงหรือทางอ้อม เนื่องจากอาจเป็นข้อมูลที่สามารถเชื่อมโยงไปยังข้อมูลอื่นๆได้ เช่น ที่อยู่ เบอร์โทรศัพท์ E-mail เชื้อชาติ ข้อมูลทางการเงิน ประวัติอาชญากรรมศาสนาหรือปรัชญา ข้อมูลสุขภาพ และพฤติกรรมทางเพศ เป็นต้น

1.2 ข้อมูลส่วนบุคคลที่มีความละเอียดอ่อนหรือความอ่อนไหว (Sensitive Personal Data) คือข้อมูลอื่นใดที่กระทบต่อเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคล เจ้าของข้อมูลไม่ต้องการเปิดเผยให้ใครทราบและเป็นความเชื่อของแต่ละ

บุคคลอาจทำให้เกิดความเหลื่อมล้ำ ดังเช่นข้อมูลต่อไปนี้ ความคิดเห็นทางการเมือง ข้อมูลสุขภาพและความพิการ พฤติกรรมทางเพศ ประวัติอาชญากรรม ข้อมูลสภาพแรงงาน เชื้อชาติ เผ่าพันธุ์ ความเชื่อในลัทธิศาสนาหรือปรัชญา ข้อมูลพันธุกรรม ข้อมูลชีวภาพ เช่น ข้อมูลภาพจำลองใบหน้า ภาพจำลองม่านตา หรือข้อมูลจำลองลายพิมพ์นิ้วมือ เป็นต้น

***หมายเหตุ การเผยแพร่ข้อมูลควรมีความระมัดระวังในการลงข้อมูลเพื่อเผยแพร่เพราะอาจจะทำให้มีผลกระทบต่อเจ้าของข้อมูล ข้อมูลที่ควรระมัดระวังในการเผยแพร่ ดังเช่นข้อมูลต่อไปนี้

2. การเผยแพร่ข้อมูลคนหายและศพนิรนาม

การเผยแพร่ข้อมูลคนหาย เมื่อต้องการความช่วยเหลือในการประชาสัมพันธ์เพื่อติดตามหาญาติ ข้อมูลคนหาย ที่สามารถเผยแพร่เพื่อการติดตามหาต้องมีข้อมูลดังนี้ ภาพคนหาย ชื่อ เพศ อายุ ณ ปัจจุบัน วันที่หาย สถานที่หาย รูปพรรณสัณฐาน ซึ่งเป็นลักษณะเด่น ลักษณะพิเศษของบุคคลนั้น เช่น ลักษณะ สีผิว รูปร่าง ความสูง น้ำหนัก ข้อมูลแฝดเป็น ตาหนี รอยสัก ไฝ ผ่า ปาน และลักษณะพิเศษอื่นๆ เช่น นิ้วด้วน ตาเหล่ แขนขาด้วน เป็นต้น ซึ่งเป็นลักษณะที่คนทั่วไปจะมองเห็นหรือสังเกตได้จากภายนอก ข้อมูลการแต่งกายที่พบคนหายครั้งสุดท้าย หากมีทรัพย์สินติดตัว ถ้าเป็นทรัพย์สินที่มีค่าไม่ควรนำลงเผยแพร่ เนื่องจากอาจมีมิฉฉาชีพ หรือผู้ไม่หวังดีมาแอบอ้างเพื่อต้องการทรัพย์สินมีค่าของคนหาย โดยที่ไม่ใช่ญาติที่แท้จริงของคนหาย การเผยแพร่ข้อมูลคนหายและศพนิรนามประกอบด้วยข้อมูลสำคัญดังนี้

คนหาย	ศพนิรนาม
1. ภาพถ่าย หน้าตรงที่เห็นใบหน้าชัดเจนหรือภาพถ่ายล่าสุดก่อนการหาย	1. ภาพศพนิรนามหน้าตรงที่เห็นใบหน้าชัดเจน
2. ชื่อ-นามสกุล	2. ชื่อ-นามสกุล (ที่คาดว่าสงสัยว่าเป็นบุคคลนั้น)
3. เพศ	3. เพศ
4. อายุ ณ วันที่หาย	4. วันที่พบศพ
5. เชื้อชาติ	5. สถานที่พบศพ
6. วันที่หาย	6. ข้อมูลรูปพรรณสัณฐาน
7. สถานที่หาย	7. เครื่องแต่งกาย
8. ข้อมูลรูปพรรณสัณฐาน น้ำหนัก ส่วนสูง สีผิว ทรงผม	8. แผลเป็น ตาหนี รอยสัก ลักษณะพิเศษ
9. เครื่องแต่งกาย	9. ข้อมูลอื่นๆ ที่เป็นประโยชน์
10. แผลเป็น ตาหนี รอยสัก ลักษณะพิเศษ	10. ชื่อ-สกุล เจ้าหน้าที่ผู้เผยแพร่ข้อมูล
11. ข้อมูลอื่นๆ ที่เป็นประโยชน์	11. หน่วยงานเจ้าหน้าที่ผู้เผยแพร่ข้อมูล
12. ชื่อ-สกุล เจ้าหน้าที่ผู้เผยแพร่ข้อมูล	12. เบอร์โทรศัพท์ติดต่อหน่วยงานที่เผยแพร่ข้อมูล
13. หน่วยงานเจ้าหน้าที่ผู้เผยแพร่ข้อมูล	
14. เบอร์โทรศัพท์ติดต่อหน่วยงานที่เผยแพร่ข้อมูล/ เบอร์โทรศัพท์สำนักงานของ ค.พ.ศ. (CIR)	

3. การส่งต่อข้อมูลคนหายและศพนิรนาม ของหน่วยงานภาคประชาสังคม

เมื่อพบศพนิรนาม และต้องการช่วยเหลือเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ เพื่อติดตามหาญาติหรือระบุบุคคลว่าศพนั้นเป็นใคร ถึงแม้จะเป็นศพนิรนาม แต่ยังคงระมัดระวังในการที่จะนำข้อมูลไปเผยแพร่ เพื่อรักษาสิทธิเป็นการให้เกียรติแก่ผู้เสียชีวิตและดำรงศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ ข้อมูลศพนิรนามที่สามารถเผยแพร่เพื่อการติดตามหาญาติหรือระบุว่าเป็นบุคคลได้นั้น มีข้อมูลดังนี้ ภาพศพนิรนาม เพศ ชื่อ-นามสกุล (ที่คาดว่าสงสัยว่าเป็นบุคคลนั้น) วันที่พบศพ สถานที่พบศพ ลักษณะเด่น ลักษณะพิเศษ หรืออัตลักษณ์บุคคลของศพนิรนามนั้น เช่น ลักษณะสีผิว รูปร่าง ความสูง ข้อมูลแผลเป็น ตำหนิ รอยสัก ไฟ ฝ้า ปาน และลักษณะพิเศษอื่นๆ เช่น นิ้วด้วน ตาเหล่ แขนขาด้วน เป็นต้น การส่งต่อข้อมูลคนหายและศพนิรนามของหน่วยงานภาคประชาสังคม ประกอบด้วยข้อมูลสำคัญดังนี้

คนหาย	ศพนิรนาม
1. ภาพถ่าย หน้าตรงที่เห็นใบหน้าชัดเจน หรือภาพถ่ายล่าสุดก่อนการหาย	1. ภาพศพนิรนาม
2. ชื่อ-นามสกุล	2. ชื่อ-นามสกุล
3. เพศ	3. เพศ
4. อายุ ณ วันที่หาย	4. วันที่พบศพ
5. เชื้อชาติ	5. สถานที่พบศพ
6. วันที่หาย	6. ข้อมูลรูปพรรณสัณฐาน
7. สถานที่หาย	7. เครื่องแต่งกายและทรัพย์สินติดตัว
8. ข้อมูลรูปพรรณสัณฐาน น้ำหนัก ส่วนสูง สีผิว ทรงผม	8. แผลเป็น ตำหนิ รอยสัก ลักษณะพิเศษ
9. เครื่องแต่งกายและทรัพย์สินติดตัว	9. ข้อมูลอื่นๆ
10. แผลเป็น ตำหนิ รอยสัก ลักษณะพิเศษ (สามารถส่งข้อมูลเป็นภาพถ่าย)	

4. ช่องทางการส่งข้อมูลมายังสำนักงานเลขาธิการของ ค.พ.ศ.

4.1 การส่งต่อข้อมูลผ่านทางมือถือสมาร์ทโฟน แอปพลิเคชัน ของสำนักงานเลขาธิการของ ค.พ.ศ.
แอปพลิเคชัน “อยู่ไหน”

ดาวน์โหลดได้ที่

4.2 การส่งต่อข้อมูลผ่านทาง Line official account ได้ที่ Line ID: @cir.office

4.3 การส่งต่อผ่านทางเพจ Facebook “สำนักงานของ ค.พ.ศ. (CIR)”

บทสรุป

การกำหนดแนวทางการเผยแพร่ข้อมูลคนหายและศพนิรนาม ของหน่วยงานภาคประชาสังคม จะสนับสนุนและเพิ่มประสิทธิภาพการปฏิบัติงานในการติดตามคนหายและการพิสูจน์ศพนิรนาม โดยสามารถลดข้อโต้แย้งในการเผยแพร่ข้อมูล แต่ยังคงให้การคุ้มครองสังคมและช่วยเหลือประชาชนเป็นหลัก ซึ่งคำนึงถึงข้อมูลส่วนบุคคลที่สามารถนำมาเผยแพร่ได้ เพื่อให้ประชาชนหรือญาติที่มีการแจ้งการสูญหายเข้าถึงข้อมูลได้อย่างรวดเร็ว เพื่ออำนวยความสะดวก และอ้างศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ การจัดทำแนวทางการการเผยแพร่ข้อมูลคนหายและศพนิรนามของหน่วยงานภาคประชาสังคม ครั้งนี้ จะต้องมีการเสนอเพื่อรับฟังความคิดเห็นจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อพัฒนาแนวทางการเผยแพร่ฯ นี้ เป็นคู่มือสำหรับใช้เป็นแนวทางการเผยแพร่ข้อมูลและภาพคนหายและศพนิรนามต่อไป

เอกสารอ้างอิง

1. คณะกรรมการพัฒนาระบบการติดตามคนหายและการพิสูจน์ศพนิรนาม. (2558). การเผยแพร่ข้อมูลและภาพคนหายและศพนิรนาม. สืบค้นเมื่อวันที่ 21 พฤษภาคม 2564, (ออนไลน์) จาก <https://www.thaimissing.go.th>
2. นารถธิดา สุศรี. (2563). การจัดทำรูปแบบการเผยแพร่ข้อมูลคนหายและศพนิรนามทางระบบสารสนเทศของประเทศไทย.
3. พระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ. 2562
